

Wiadomości

Piątek, 11 listopada 2011

Odnowienie działalności Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Wieliczce

11 listopada br. członkowie reaktywowanej sekcji „Sokoła” w Wieliczce - w obecności burmistrza Miasta i Gminy Wieliczka Artura Koziola, zastępcy burmistrza Łukasza Sadkiewicza oraz komendanta Straży Miejskiej Kazimierza Hankusa - zaprezentowali po raz pierwszy swoje nowe mundury i sztandar. Ponadto, członkowie „Sokoła” wzięli udział w uroczystościach związanych z przypadającą w tym dniu 93. rocznicą odzyskania niepodległości przez Polskę i byli obecni wśród pocztów sztandarowych, które spod kościoła św. Klemensa przemaszzerowały pod pomnik odrodzenia Polski znajdujący się na wielickich plantach. Członkowie Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” zaprezentowali sztandar Polskiej Organizacji Wojskowej - tajnej organizacji wojskowej powstałej w sierpniu 1914 r. w Warszawie z inicjatywy Józefa Piłsudskiego w wyniku połączenia działających w Królestwie Polskim konspiracyjnych grup polskich drużyn strzeleckich i Związku Walki Czynnej w celu walki z rosyjskim zaborcą. Sztandar na co dzień znajduje się w zbiorach Muzeum Żup Krakowskich.

Członkami-założycielami reaktywowanej sekcji Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” są m.in.: starosta wielicki Jacek Juszkiewicz, burmistrz Miasta i Gminy Wieliczka Artur Koziół, radny Rady Miejskiej w Wieliczce Piotr Klimczyk, a także Karol Nędza, Tomasz Broniowski. Stowarzyszenie to powstało przy Centrum Edukacyjno-Rekreacyjnym „Solne Miasto”.

Z historii Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Wieliczce

PTG „Sokół” zostało utworzone w Wieliczce 9 czerwca 1892 r. Było wówczas jednym z trzydziestu sześciu gniazd utworzonych w związku PTG „Sokół” w Austrii. „Sokół” wielicki pod pozorem uprawiania ćwiczeń gimnastycznych stał się szybko zalążkiem ruchu niepodległościowego. Intencje niepodległościowe ukryte były pod hasłem walki o podniesienie poziomu oświaty, kultury i wychowania fizycznego. Głoszono m.in. hasła: „W zdrowym ciele zdrowy duch”, „Mierz siły na zamiary”, „Ramię pręż, ojczyźnie służ”, „W jedności siła”. W Wieliczce dużą aktywnością w ramach „Sokoła” odznaczał się wykładowca Szkoły Realnej dr Gerard Feliński, który wspólnie z innymi nauczycielami powołał Zespół Prelegentów, prowadzących szeroko zakrojoną akcję oświatową w Powiecie Wielickim. W skład zespołu wchodził: Stanisław Chudoba, Paweł Cisek, Józef Wierzbicki.

Do PTG „Sokół” należały osoby cieszące się wysokim autorytetem i powszechnym uznaniem lokalnej społeczności:

Stanisław Skoczylas - dyrektor Salin, później profesor i rektor Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie,
Konstanty Słowiński - inżynier górnik,
Edward Kolasa - sztygar,
Mieczysław Nigrin - pracownik umysłowy i dyrygent „Lutni”,
Ludwik i Franciszek Widomscy - pracownicy salin.

Z grupy urzędników miejskich najaktywniejsi to:

Franciszek Aywas - burmistrz miasta w latach 1906 - 1914
Adolf Schevring - przewodniczący odbudowy kościoła św. Sebastiana,
Józef Cieślikowski - urzędnik PKO,
Kazimierz Szczepański - doktor praw, sekretarz Rady Powiatowej,
Konrad Uhl - sędzia,
Emanuel Winter - notariusz, naczelnik Powiatowy Drużyn „Sokolich”,
Stanisław Zawisza - doktor praw, naczelnik Urzędu Skarbowego.

Członkowie „Sokoła” od początku swej działalności pragnęli wystawić swój własny gmach. Pierwsze znaczne fundusze, które miały przyczynić się do budowy gniazda zostały przeznaczone na Legiony Polskie, następne zdobyte pieniądze zasiliły nakłady wojny polsko-bolszewickiej. Po odzyskaniu niepodległości z różnych przyczyn nie doszło do budowy gniazda.

W okresie międzywojennym Wielicki „Sokół” kontynuował zajęcia z gimnastyki ogólnorozwojowej, akrobatyki, jazdy konnej oraz strzelania. Zajęcia hippiczne odbywały się na łąkach wokół Wieliczki, konie do ćwiczeń wypożyczano z Żupy Solnej, ze stajni umiejscowionych przy Pałacu Konopków. Zajęcia strzeleckie realizowano na starym wyrobisku piaszczystym Psiej Górcie. Gimnastykę wraz z akrobatyką uprawiano w salach Domu Kolarza, Starej Poczty oraz szkół miejskich. PTG „Sokół” organizował mecze siatkówki, koszykówki i piłki nożnej. Brał czynny udział w zawodach sokolich organizowanych przez gniazda z Chrzanowa, Jaworzna, Krakowa, Nowego Sącza, Pilzna, Podgórz, Sosnowca, Strzemieszyc, Zakopanego oraz Lwowa.